

AVIZ

referitor la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Analizând proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.37 din 11.03.2013,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de lege are ca obiect modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările ulterioare, intervențiile legislative preconizate vizând asigurarea unei mai bune protecții a drepturilor copilului și delimitarea mai clară a atribuțiilor și competențelor care revin autorităților în cadrul acestui proces, ținând cont și de necesitatea corelării dispozițiilor actuale cu cele ale noului Cod civil.

Prin obiectul său de reglementare, proiectul se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.p), iar în aplicarea art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Semnalăm că, în anul precedent, au mai fost înaintate Consiliului Legislativ două proiecte de acte normative cu un conținut asemănător: o propunere legislativă pentru care s-a emis avizul nr.886/2.11.2012 și un proiect de lege avizat favorabil cu observații și propuneri sub nr.968/26.11.2012.

Ambele proiecte au fost clasate, în baza art.63 alin.(5) din Constituție, conform Hotărârilor Biroului Permanent al Senatului din 21.12.2012 și din 27.12.2012.

3. La pct.2 al art.I, referitor la art.4 lit.c), pentru evitarea încărcării inutile a textului, propunem eliminarea expresiei „în linie dreaptă și colaterală”.

4. Textul propus la pct.18 pentru alin.(2⁵) al art.31 prevede o listă exemplificativă de motive întemeiate pentru ca instanța să decidă ca autoritatea părintească să se exercite de către un singur părinte, fără a fi precizat în ce raport se va afla această normă cu prevederile Codului civil, sediul materiei pentru exercitarea autorității părintești.

Potrivit art.507 din Codul civil, **un părinte exercită singur autoritatea părintească, dacă unul dintre părinți este decedat, declarat mort prin hotărâre judecătorească, pus sub interdicție, decăzut din exercițiul drepturilor părintești sau dacă, din orice motiv, se află în neputință de a-și exprima voința.**

Observăm că motivele cuprinse la alin.(2⁵) al art.31 nu se înscriu în situațiile prevăzute la art.507 din Codul civil, ci acestea se suprapun parțial cu situațiile în care, potrivit art.508 din Codul civil, instanța de tutelă, la cererea autorităților administrației publice cu atribuții în domeniul protecției copilului, **poate pronunța decăderea din exercițiul drepturilor părintești: dacă părintele pune în pericol viața, sănătatea sau dezvoltarea copilului prin relele tratamente aplicate acestuia, prin consumul de alcool sau stupefiante, prin purtare abuzivă, prin neglijența gravă în îndeplinirea obligațiilor părintești ori prin atingerea gravă a interesului superior al copilului.**

Prin urmare, se impune reanalizarea alin.(2⁵), în vederea punerii sale de acord cu prevederile art.507 și 508 ale Codului civil.

5. La pct.27, la textul propus pentru art.62 alin.(4), pentru un spor de rigoare normativă, este necesară menționarea expresă a dispozițiilor care reglementează dreptul părintelui firesc de a consimți la adopția copilului.

6. Semnalăm că potrivit textului în vigoare al art.85 alin.(2), orice persoană fizică sau juridică, precum și copilul pot sesiza **autoritățile abilitate de lege** să ia măsurile corespunzătoare pentru a-l proteja. În redactarea modificată din proiect, aceleași persoane vor putea sesiza **numai direcția generală de asistență socială și protecția copilului**, restrângându-se foarte mult sfera autorităților care ar putea acționa pentru protejarea copilului, în ipotezele vizate în text, ceea ce **nu va fi, cu siguranță, în interesul copilului**; propunem renunțarea la modificarea alin.(2) al art.85 cuprins la pct.38.

7. La **pct.40**, semnalăm că, în actuala redactare, textul propus pentru **art.87¹** este lipsit de aplicabilitate, **nefiind identificate persoanele care au obligația de a solicita autorizația prealabilă** referitoare la prestarea de către copii a activităților cu caracter cultural, sportiv, artistic, publicitar și de modelling.

Potrivit art.483 din Codul civil, drepturile și îndatoririle care privesc atât persoana, cât și bunurile copilului sunt exercitate de părinți și aparțin în mod egal ambilor, *iar exercitarea autorității părintești se face numai în interesul superior al copilului, cu respectul datorat persoanei acestuia*, copilul fiind asociat *la toate deciziile care îl privesc, ținând cont de vârsta și de gradul său de maturitate*.

În plus, în art.487 din Codul civil se prevede că *părinții au dreptul și îndatorirea de a crește copilul, îngrijind de sănătatea și dezvoltarea lui fizică, psihică și intelectuală, de educația, învățătura și pregătirea profesională a acestuia, potrivit propriilor lor convingeri și însușirilor copilului, fiind datori să dea copilului orientarea și sfaturile necesare exercitării corespunzătoare a drepturilor pe care legea le recunoaște acestuia*.

Pentru a nu intra în contradicție cu prevederile Codului civil referitoare la exercitarea și conținutul autorității părintești, semnalăm că obligația solicitării unei asemenea autorizații nu poate fi stabilită decât în sarcina organizatorilor activităților cu caracter cultural, sportiv, artistic, publicitar și de modelling, dar în baza unei norme exprese.

Pe de altă parte, observăm că nu este prevăzută nici procedura eliberării autorizației prealabile de către Comisia pentru Protecția Copilului, în special, lipsind termenul de emitere a acesteia.

Din aceste rațiuni, este necesară revederea și reformularea, în consecință, a textului propus pentru **art.87¹**, cu mențiunea că scrierea corectă a neologismului folosit este „modelling”, și nu „modeling”.

La textul propus pentru **art.87³**, pentru o corectă exprimare în context, este necesară înlocuirea sintagmei „asigurarea învățăturii sau pregătirii profesionale a copilului” prin sintagma „asigurarea condițiilor necesare pentru a învăța sau pentru pregătirea profesională a copilului”.

8. La **pct.41**, observăm că textul propus pentru **art.89 alin.(1)** diferă doar în partea finală de cel actual, iar formularea inserată, „și se clasifică ca abuz fizic, emoțional, psihologic, sexual sau economic” nu

are caracter normativ, ci declarativ. Propunem păstrarea actualului text al alin.(1).

Din aceleași considerente, menținerea textului în vigoare este valabilă și pentru alin.(2), dat fiind că în acest text sunt exemplificate forme de neglijare, fără ca redactarea să aibă caracter normativ.

9. La **pct.43**, propunem eliminarea textului preconizat pentru **alin.(2) al art.91¹**, deoarece acesta constituie o consecință firească a normei de la alineatul precedent și, prin urmare, este inutilă, pe lângă faptul că are o redactare inadecvată unui act normativ, sub aspectul expresiei „de a trage foloase de pe urma”.

10. La **pct.46** referitor la textele propuse pentru **alin.(1) și (2) ale art.97²**, pentru unitate terminologică - la **art.97¹ alin.(3)** folosindu-se expresia „desemnarea persoanei” - propunem înlocuirea termenului „nominalizată” prin termenul „**desemnată**”.

La **alin.(6)**, pentru utilizarea terminologiei consacrate de Codul civil (a se vedea, spre exemplu, **art.487 și 488** din Capitolul II *Drepturile și îndatoririle părintești*, al Titlului IV din Cartea a II-a), termenul „obligărilor” va fi înlocuit prin termenul „**îndatoririlor**”.

11. La **pct.53** se propune modificarea **art.110 alin.(2)**, dar formularea aleasă dă naștere la confuzii în ceea ce privește identificarea serviciilor de tip rezidențial. Întrucât actuala redactare este clară, recomandăm păstrarea acesteia sau reconsiderarea normei propuse.

12. La **pct.56** referitor la textul propus pentru **art.119 alin.(1)**, semnalăm că abrevierea „ISR” nu este explicată în cuprinsul legii sau al proiectului, iar stabilirea cuantumului alocației lunare de plasament ar trebui să se facă precis printr-o sumă în lei, și nu prin raportare la indicatorul social de referință.

În plus, precizăm că textul în vigoare prevede că această alocație se poate indexa prin hotărâre a Guvernului - procedeu care a fost deja folosit de patru ori, prin Hotărârea Guvernului nr.1762/2005, Hotărârea Guvernului nr.3/2007, Hotărârea Guvernului nr.9/2008 și Hotărârea Guvernului nr.1663/2008 - în timp ce formularea din proiect elimină posibilitatea acestei indexări.

13. La **pct.62**, referitor la norma propusă pentru **art.135 alin.(1)** partea introductivă, întrucât fapta descrisă drept contravenție în actul normativ și prevăzută cu sancțiune contravențională nu poate fi decât contravenție, nimeni neputând, prin interpretare, să schimbe caracterizarea ei juridică, precum și pentru corelare cu definiția dată contravenției în Ordonanța Guvernului nr.2/2001, este necesară

eliminarea din text a expresiei „dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să constituie infracțiuni”.

14. La **art.135 alin.(1) lit.ș)**, astfel cum este propus la **art.I pct.62**, este necesară reanalizarea stabilirii drept contravenție a nerespectării prevederilor **art.118 lit.b)**, din următoarele motive:

a) **art.118** are ca obiect stabilirea surselor de finanțare a cheltuielilor privind prevenirea separării copilului de familia sa, precum și protecția specială a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea părinților săi, iar norma din **alin.(1) lit.b)** prevede care anume cheltuieli se finanțează din bugetul județului, respectiv al sectorului municipiului București. În aceste condiții, nu se poate stabili nici care anume este fapta care constituie contravenția prevăzută la **art.135 alin.(1) lit.ș)** și nici cine este subiectul activ al acestei contravenții, simpla trimitere la dispozițiile **art.118 alin.(1) lit.b)** nefiind suficientă în acest sens. Prin urmare, norma este lipsită de claritate și previzibilitate și poate ridica probleme de aplicare în practică;

b) întrucât contravenția prevăzută la **art.135 alin.(1) lit.ș)** este săvârșită în legătură cu norme referitoare la bugetul județului, respectiv al municipiului București, este de analizat dacă prevederea, la **art.135 alin.(3) lit.c)**, drept agenți constatatori ai contravenției, a persoanelor desemnate din cadrul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale este în acord cu dispozițiile legale care stabilesc atribuțiile Curții de Conturi în acest domeniu.

La **alin.(3) lit.a)**, pentru respectarea exigențelor de tehnică legislativă, expresia „pentru contravențiile de la” va fi înlocuită cu expresia „pentru contravențiile prevăzute la”.

15. La **art.III**, prin care se prevede abrogarea Legii nr.326/2003 cu excepția **art.2 alin.(1)**, este de analizat dacă respectivul alineat poate rămâne în vigoare în condițiile în care acesta face referire la limitele minime de cheltuieli aferente drepturilor prevăzute la **art.1 alin.(1)**, element de structură care ar urma să fie abrogat.

PRESEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr.143/13.03.2013

L. nr. 272/2004

Lege privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Notă: v. Decizia Î.C.C.J. nr. III/2007 - M. Of. nr. 732/30 oct. 2007 (art. 124 alin. (1)); Decizia Î.C.C.J. nr. 7/2012 - M. Of. nr. 120/20 iun. 2012 (art. 94 alin. (3), art. 129);

- 1 promulgată prin D. nr. 481/2004 M. Of. nr. 557/23 iun. 2004
Decret pentru promulgarea Legii privind protecția și promovarea drepturilor copilului
- 2 modificări prin H.G. nr. 1762/2005 M. Of. nr. 1182/28 dec. 2005 *indexează cuantumul alocației lunare de plasament*
Hotărâre privind indexarea cuantumului alocației lunare de plasament
- 3 modificări prin H.G. nr. 3/2007 M. Of. nr. 21/12 ian. 2007 *indexează cuantumul alocației lunare de plasament*
Hotărâre privind indexarea cuantumului alocației lunare de plasament
- 4 modificări prin H.G. nr. 9/2008 M. Of. nr. 20/10 ian. 2008 *indexează cuantumul alocației lunare de plasament*
Hotărâre privind indexarea cuantumului alocației lunare de plasament
- 5 modificări prin H.G. nr. 1663/2008 M. Of. nr. 844/16 dec. 2008 *indexează cuantumul alocației lunare de plasament*
Hotărâre privind indexarea cuantumului alocației lunare de plasament
- 6 modificări prin L. nr. 71/2011 M. Of. nr. 409/10 iun. 2011 *abrogă, la data de 1 oct. 2011, art. 40 alin. (1), art. 41 și art. 42*
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil

Notă: v. În cuprinsul actelor normative aplicabile la data intrării în vigoare a Codului civil: a) referirile la "societatea civilă fără personalitate juridică" se consideră a fi făcute la "societatea simplă"; b) referirile la "societatea civilă cu personalitate juridică" se consideră a fi făcute la "societatea cu personalitate juridică"; c) referirile la "societatea civilă profesională" se consideră a fi făcute la "societatea profesională, cu sau fără personalitate juridică", după caz; în toate actele normative în vigoare, expresiile "acte de comerț", respectiv "fapte de comerț" se înlocuiesc cu expresia "activități de producție, comerț sau prestări de servicii"; în cuprinsul actelor normative în vigoare, sintagmele "persoane juridice fără/cu scop patrimonial", "fără scop patrimonial" și "cu scop patrimonial" se înlocuiesc cu sintagmele "persoane juridice fără/cu scop lucrativ", "fără scop lucrativ" și, respectiv, "cu scop lucrativ"; la data intrării în vigoare a Codului civil, termenii și expresiile din legislația civilă și comercială în vigoare se înlocuiesc cu termenii și expresiile corespundente din Codul civil; abrogă la data de 1 oct. 2011 Codul civil Carol al II-lea, republicat în Monitorul Oficial nr. 206 din 6 septembrie 1940, cu modificările ulterioare și Codul comercial Carol al II-lea, republicat în Monitorul Oficial nr. 194 din 23 august 1940, cu modificările și completările ulterioare; Până la intrarea în vigoare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, referirea din cuprinsul Codului civil la hotărârea definitivă se va înțelege ca fiind făcută la hotărârea irevocabilă.
- 7 modificări prin L. nr. 197/2012 M. Of. nr. 754/9 nov. 2012 *abrogă art. 114-117, art. 148 alin. (5) la data de 1 ianuarie 2013*
Lege privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale
- 8 modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012 *abrogă, la data de 1 februarie 2014, art. 132 și art. 133*
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

L. nr. 326/2003

Lege privind drepturile de care beneficiază copiii și tinerii ocrotiți de serviciile publice specializate pentru protecția copilului, mamele protejate în centre maternale, precum și copiii încredințați sau dați în plasament la asistenți maternali profesioniști

1 promulgată prin D. nr. 461/2003 M. Of. nr. 525/22 iul. 2003

Decret pentru promulgarea Legii privind drepturile de care beneficiază copiii și tinerii ocrotiți de serviciile publice specializate pentru protecția copilului, mamele protejate în centre maternale, precum și copiii încredințați sau dați în plasament la asistenți maternali profesioniști

2 modificări prin L. nr. 111/2004 M. Of. nr. 336/16 apr. 2004

Lege pentru modificarea Legii nr. 326/2003 privind drepturile de care beneficiază copiii și tinerii ocrotiți de serviciile publice specializate pentru protecția copilului, mamele protejate în centre maternale, precum și copiii încredințați sau dați în plasament la asistenți maternali profesioniști

modifică art.2 alin.(1), titlul anexei

3 modificări prin H.G. nr. 1128/2007 M. Of. nr. 655/26 sep. 2007

Hotărâre privind indexarea limitelor minime de cheltuieli aferente drepturilor de care beneficiază copiii și tinerii ocrotiți de serviciile publice specializate pentru protecția copilului, mamele protejate în centre maternale, precum și copiii încredințați sau dați în plasament la asistenți maternali profesioniști și a sumelor de bani pentru nevoi personale prevăzute de Legea nr. 326/2003

modifică și completează anexa